



LÄNSSTYRELSEN  
ÖSTERGÖTLAND



# Bevarandeplan för Natura 2000-området Dammhulteån SE0230287



## Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Syftet är att hejda utrotningen av djur och växter samt att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Utpekandet av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att bevara de utpekade värdena i områdena långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar i vårt land regelbundet cirka 60 av de fåglar som listas i bilaga 1 i fågeldirektivet.

## Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta görs i särskilda bevarandeplaner, men beskrivningen kan också ingå i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen finns en beskrivning av området med bevarandesyfte och bevarandemål för de naturtyper och arter som ska bevaras, och det ska framgå hur skyddet kan bidra till en gynnsam bevarandestatus för naturtyperna och arterna. Även bl.a. hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska beskrivas. Bevarandeplanen underlättar förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken genom att den ger viktig information om området till bland annat markägare, myndigheter, exploitörer och naturvårdsförvaltare.

Bevarandeplanen utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Det gäller även för de bevarandeåtgärder och den naturvårdsskötsel som kan krävas för att bevara värdena, i den mån markägare eller andra brukare inte har möjligheten eller skyldigheten via andra lagar eller avtal att göra detta (till exempel miljöersättningar). Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras - den är ett "levande dokument". Det gör det möjligt för alla att bidra med ny kunskap och synpunkter genom att kontakta Länsstyrelsen.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Framtida naturvårdsarbete kan komma att leda till ytterligare ny kunskap som i sin tur kan leda till behov av justeringar av Natura 2000-områdets gränser, naturtyper eller arter. Vid förvaltning och tillståndsprövning är det viktigt att utgå från de befintliga värdena, inte bara de regeringsgodkända, varför det är av vikt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit bli regeringsgodkända ännu.

Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av t.ex. skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t.ex. skyddsbeslut för naturreservat. Reglerna enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller i Natura 2000-områden.

### Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller utpekade arter i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön eller utpekade arter i området. Det är påverkan på de naturmiljöer och/eller arter som skyddas i området som är grunden för prövningen oavsett var källan till störningen ligger geografiskt. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27–29 §§). Tillståndskravet aktualiseras när en verksamhet eller åtgärd kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt, d.v.s. när det finns risk för skada.

Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i Natura 2000-området behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls dock samråd med Skogsstyrelsen istället. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

För verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsskötsel och naturvårdsförvaltning av ett Natura 2000-område, i syfte att långsiktigt bevara de naturtyper och/eller arter som skyddas, krävs inte tillstånd.

# Bevarandeplan för Natura 2000 - området SE0230287 Dammhulteån

Kommun: Norrköping

Områdets totala areal: 9,0 hektar

Markägareförhållande: Privat

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2022-01-28

Regeringsbeslut, historik:

Regeringen föreslår att området är av gemenskapsintresse (pSCI): 2000-07-01

Fastställts som ett område av gemenskapsintresse (SCI): 2005-01-01

Regeringen förklarar området som ett särskilt bevarandeområde (SAC): 2014-01-01

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

3260 – Mindre vattendrag

7140 – Öppna mossar och kärr

1149 – Nissöga, *Cibitis taenia*

1163 – Stensimpa, *Cottus gobio*



## Området

---

### Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som förekommer i området, det vill säga mindre vattendrag (3260), öppna mossar och kärr (7140), nissöga och stensimpa.

#### *Prioriterade bevarandevärden:*

Syftet med Natura 2000-området Dammhulteån är att bevara, vårda och vidareutveckla den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området främst mindre vattendrag med värdefull fiskfauna och som bitvis har ett naturligt, ringlande lopp med en låg grad av fysisk påverkan och varierade strömförhållanden. Biotoperna i ån och strandzonen samt naturvärden knutna till de omgivande skogs- och våtmarksmiljöerna ger förutsättningar för ekosystem med hög artrikedom och livskraftiga bestånd av bland annat stensimpa och nissöga. Områdets prioriterade bevarandevärden är därför naturtypen mindre vattendrag (3260) för att bevara ett variationsrikt vattendrag med livsmiljöer för arterna stensimpa (1163) och nissöga (1149) för att bevara ett artrikt vattendrag.

#### *Motivering:*

Natura 2000-området Dammhulteån utgör genom sitt bitvis naturliga, ringlande lopp med en låg grad av fysisk påverkan och varierade strömförhållanden en värdefull naturmiljö med goda förutsättningar för hög artrikedom. I ån finns bland annat den ovanliga snäckan sjöskivsnäcka och området har potential att hysa arter som stensimpa och nissöga.

#### *Prioriterade åtgärder:*

Prioriterade åtgärder i området är att få till stånd ett miljöanpassat flöde med naturlig årssynamik i vattendraget, där vattendragets naturliga processer (exempelvis översvämningar, sedimentation och erosion) kan få ske, samt att den damm som utgör ett vandringshinder åtgärdas för att möjliggöra fria vandringsvägar för områdets vattenlevande arter. Ekologiskt funktionella kantzoner säkerställs intill vattendraget och positiva störningar som exempelvis bäverdämmen tillåts för att påskynda återställandet mot en mer naturlig morfologi. Vallar med massor från rensningar bör tas bort för att i möjligaste mån återskapa vattendragets kontakt med svämplanet och andra översvämningssytor.

### Beskrivning av området

I Kolmårdskogarna i norra delen av Norrköpings kommun rinner Dammhulteån österut mellan sjöarna Fläten och Vibjörken. Huvuddelen av ån utgörs av ett lugnflytande vattendrag kantat av varierade våtmarksmiljöer men kortare strömsträckor förekommer också. Dammhulteån är belägen högt upp i Kilaåns avrinningsområde som har en areal på 432 kvadratkilometer och som sträcker sig från Kolmårdens skogar, via Kiladalen fram till strax väster om Nyköping. Natura 2000-området sträcker sig från utloppet ur sjön Fläten ned till inloppet i sjön Vibjörken.

Natura 2000-området Dammhulteån är i dagsläget (år 2021) påverkat av reglering till förmån för vattenkraft, något som påverkar områdets flöden och naturliga vattenståndsfluktuationer. Regleringen syftar även till att undvika översvämningar i Kilaådalen vid höga flöden. Regleringsdammen, som finns strax nedströms sjön Fläten utgör ett vandringshinder som hindrar möjligheten för uppströms och nedströms passage för vandrande fisk och andra vattenlevande organismer. Dammhulteån har även utsatts för omfattande rensningar och omgrävningar sedan lång tid tillbaka vilket troligen skett i samband med att dammen byggdes

Länsstyrelsen Östergötland

och Fläten började regleras samt för att effektivisera jordbruket och reglera vattenflödet till intilliggande markområden.

Trots stor fysisk och hydrologisk påverkan hyser Dammhulteån naturvärden. Delar av Dammhulteån har ett naturligt, ringlande lopp med en låg grad av fysisk påverkan. Botten domineras av sand och organiska sediment, medan grövre bottenmaterial främst förekommer i de strömmande partierna. Död ved är bitvis vanligt förekommande i vattnet. Strömförhållandena är varierande med flera kortare strömmande partier och kantzonen är huvudsakligen väl fungerande med både öppna våtmarksmiljöer och skogar med skuggande träd och buskar. Detta tillsammans skapar en variation av livsmiljöer, vilket i sin tur skapar goda förutsättningar att bevara en artrik och värdefull natur av både växter och djur. Områdets höga biologiska mångfald visar sig bland annat i en variationsrik flora med till exempel näckmossa och en rik förekomst av gul näckros i ån. Till områdets vattenlevande organismer hör bland annat den ovanliga snäckan sjöskivsnäcka *gyraulus riparius*. I ån lever även exempelvis bäcknejonöga och i samma vattensystem men nedströms sjön Vibjörken har Natura 2000-arterna nissöga (*Cobitis taenia*) och stensimpa (*Cottus gobio*) påträffats. Strömstare nyttjar delar av ån som rast- och övervintringslokal.

Naturen längs ån växlar från frodig ravinskog, öppna våtmarker och tallbevuxna mossar, till partier med svåmlövskog rika på död ved. De omgivande skogs- och våtmarksmiljöerna är i olika utsträckning påverkade och beroende av naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik. I den västra delen av Natura 2000-området har ån skurit sig ned genom sandigt material och bildat en fin ravin med geologiska värden där asp och björk är vanliga i trädskiktet tillsammans med en del gran och enstaka gammal tall. Centralt i området utgörs skogklädda delar av en blandning av tallmosse och björk. Halvvägs mellan Fläten och Vibjörken rinner ån över en öppen och delvis vassbevuxen våtmark. Ån är på sträckan genom våtmarken omgrävd sedan lång tid tillbaka och rester av de ursprungliga meanderbågarna går att skönja på översvämningssytorna. Här mynnar även två rätade tillflöden i ån. Längst i öster är de omgivande skogsmiljöerna påverkade av översvämning orsakad av bäver med mycket död ved. Några riktigt grova bäverfällda aspar finns men i övrigt mest björk. Tillsammans med variationsrikedom i ån bidrar de omgivande skog- och våtmarksmiljöerna till mångformigheten i området. Till den variationsrika skogsfloran hör arter som mörk husmossa, trubbfjädermossa, fällmossa, trolldruva och tibast medan man i lite mer öppna hävdpåverkade miljöer kan finna ängsvädd, stagg, bockrot, slätterfibbla, smultron, stor blåklocka, blåsuga och ängshavre.

Under år 2021 har länsstyrelsen inventerat området runt Dammhulteån med avseende på kulturhistoriska lämningar och låtit utföra en kulturhistorisk utredning av regleringsdammen vid sjön Fläten. Den kulturhistoriska utredningen visade att regleringsdammen sannolikt har tillkommit kring år 1850 för att reglera vattenflödet till intilliggande markområden samt till Ålberga bruksmiljö och senare vattenkraftstation. Enligt en lantmäteriakt från år 1650 har det funnits en ålkista på platsen för dagens regleringsdamm. Ålkistan finns vidare på en karta från år 1763, nu i form av ett ålhus. Idag finns inga synliga lämningar kvar av ålkistan eller ålhuset. Ålhuset har registrerats i Kulturmiljöregistret Fornsök som uppgift om, L2021:4413. En av de gränsmarkeringar som omnämns i 1763 års lantmäteriakt återfanns vid inventeringstillfället. Då den står i befintlig fastighetsgräns utgör den ingen forn- eller kulturlämning. Regleringsdammen bedömdes därmed inte ha något högre kulturhistoriskt värde. Om fasta fornlämningar påträffas skyddas dessa av kulturmiljölagen (KML).

### Vad kan påverka området negativt

*Faktorer som kan påverka områdets naturtyper och arter (mindre vattendrag – 3260, öppna mossar och kärr – 7140, nissöga – 1149, stensimpa – 1163) negativt:*

- Exploatering av strandområden är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer vid mindre vattendrag (3260). Även exploatering i själva vattendraget kan påverka naturtypen och

Länsstyrelsen Östergötland

områdets utpekade arter negativt då lämpliga bottensubstrat kan förstöras på olika sätt beroende på vilken typ av exploatering det är. Byggande av infrastrukturåläggningar som vägar av olika slag i angränsning till det mindre vattendraget (3260) och dess biflöden, samt underhåll och trafik på dessa kan bland annat orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i vattnet vilket kan påverka naturtypen (3260) och området utpekade arter negativt.

- Reglering av vattenföringen som småskalig utbyggnad i kvarvarande oreglerade vattendragssträckor eller fortsatt/ökad påverkan i redan reglerade vatten kan påverka naturtypen mindre vattendrag (3260) och de utpekade arterna negativt. Även naturtypen mossar och kärr (7140) är känslig för förändringar av vattenföring i vattendraget eller annan hydrologisk påverkan. Reglering kan orsaka störd flödesdynamik i vattendraget, fragmentering av vattendraget, vandringshinder för arterna som lever där, överdämning av våtmarks- och strandområden, torrläggning av vattendragssträckor och/eller ändrade näringsförhållanden, samt förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist.
- Även kanalisering, fördjupning och invallning för att förhindra översvämning kan påverka naturtypen mindre vattendrag (3260) negativt. Minskade vattenståndsvariationer och jämnare flöde orsakar mer ensartade botten- och strandmiljöer, samt minskar förutsättningarna för arter som är beroende av naturlig flödesdynamik. All påverkan som jämnar ut de fysiska förhållandena som exempelvis rätningar av meandrande delar, strandskoning, förlust av bottensubstrat och minskad förekomst av småbiotoper är negativt för naturtypen mindre vattendrag (3260) och området utpekade arter.
- Hoten som beskrivs för naturtypen mindre vattendrag (3260) kan i de flesta fall även ses som hot för området utpekade arter. För de vattenlevande arterna som är utpekade i området kan förstörelse av lämpliga bottensubstrat genom grävning, ändrade vattenförhållanden eller andra åtgärder påverka arterna negativt. Rätning och fördjupning av vattendraget genom rensning och muddring kan leda till ökad sedimenttransport och minskad habitatvariation vilket är ett hot för området utpekade arter. De vattenlevande arterna kan även påverkas negativt av förändringar i hydrologin, både direkt och indirekt. Exempelvis genom att vattendraget torrläggs eller att bottnar riskerar att slamma igen.
- Vandringshinder inom området som exempelvis människobyggda dammar hindrar fisk att sprida sig längs vattendraget, och riskerar att isolera eller fragmentera dess populationer. Något som påverkar det mindre vattendraget och dess utpekade fiskarter negativt. Även broar och vägtrummor kan utgöra vandringshinder och vara flaskhalsar vid höga flöden.
- Utsläpp av föroreningar från punktkällor som exempelvis avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet kan påverka mindre vattendrag (3260) och de utpekade arterna negativt.
- Även försämrade vattenkvalitet orsakad av antropogena och/eller diffusa källor, som förorening, miljögifter (inklusive metaller) och eutrofiering kan påverka det mindre vattendraget (3260) och området utpekade vattenlevande arter negativt.
- Jordbruk där det sker intensiv växtodling i strandzonen ökar risken för erosion/grumling samt läckage av närings- och bekämpningsmedel, vilket kan vara negativt för mindre vattendrag (3260).
- Avverkning av strandnära skog ger ökad instrålning/temperatur, fysisk störning, samt minskad tillgång på död ved respektive nedfall av organiskt material i det mindre vattendraget (3260). Slutavverkning intill mindre vattendrag, samt markavvattning och skyddsdikning ger ökad avrinning och risk för erosion, vilket kan orsaka grumling och igenslamning av bottnar i vattendraget, samt förändrad hydrologi i strandmiljön.

Länsstyrelsen Östergötland

- Utrivning av bäverdammar och bäverjakt kan påverka det mindre vattendraget (3260) negativt då bäveraktivitet skapar värdefulla biotoper och bidrar till processer som innebär att vattendraget återhämtar sig naturligt från tidigare mänsklig fysisk påverkan.
- Utsättning av främmande arter kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering, vilket kan vara negativt för det mindre vattendraget (3260) och dess utpekade vattenlevande arter.

## Bevarandeåtgärder

### *Allmänt:*

Under år 2021 genomförde Länsstyrelsen en biotopkartering av Dammhulteån för att samla in information om vattendragets och närmiljöns morfologiska och fysiska egenskaper. Målsättningen var bland annat att ta fram underlag för eventuella åtgärder för att återskapa förhållanden som gynnar vattendragens ekologi. För att stärka kunskapen om åns fiskfauna genomförde Länsstyrelsen ett elfiske i ån år 2020. De skogs- och våtmarksmiljöer som omger Dammhulteån har inventerats under år 2017.

### *Skydd:*

I och med att området är skyddat som Natura 2000-område krävs samråd med Länsstyrelsen vid avverkningar och röjningar som kan påverka värdena negativt, även till exempel vid huggningar av enstaka värdefulla träd eller bortförsel av grov död ved. Vid samråd som rör huggningar och röjningar tas kontakt med den förvaltare på Länsstyrelsen som är kontaktperson för Dammhulteån. Vid samråd som rör skogsbruksåtgärder i skog kontaktas Skogsstyrelsen- Dammhulteån och dess närmiljö utgörs av en frivillig avsättning inom markägarens markinnehav. Länsstyrelsen har tillsammans med markägaren under år 2017 kartlagt de omgivande skogsmiljöerna, naturvärdesbedömt dessa samt kommit överens om lämplig skötsel. En långsiktig frivillig avsättning kan vara ett tillräckligt skydd men i framtiden kan ett formellt skydd i form av exempelvis naturreservat bli aktuellt om markägaren önskar.

Strandskydd gäller 100 meter från strandlinjen (enligt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken). Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden till exempel uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller för till exempel byggnader som behövs för de areella näringarna eller verksamheter som har tillstånd enligt miljöbalken. Inom Natura 2000-området kan dock tillstånd krävas.

I hela Östergötland är det förbjudet att avvattna mark vilket medför att man även behöver söka en dispens från det generella markavvattningsförbudet. Markavvattning är åtgärder som utförs för att avvattna mark, för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten om åtgärderna syftar till att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål. Markavvattning kräver alltid tillstånd (11 kap. 13 § miljöbalken). Ansökan om dispens och tillstånd till markavvattning prövas i normalfallet av Länsstyrelsen. Vid rensningar där fisket kan skadas ska rensningarna exempelvis anmälas till Länsstyrelsen enligt 11 kap. 15 § Miljöbalken innan arbetet påbörjas. Med fisket menas fisk, musslor och kräftdjur.

Dammhulteåns Natura 2000-område är del av Östergötlands gröna infrastruktur. Natura 2000-området och området kring själva vattendraget är utpekade som värdenätverk för limniska miljöer och triviallövvilket innebär att vattendraget och dess närmiljö innehåller höga bevarandevärden kopplade till dessa delar. Grön infrastruktur definieras som ett nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur, samt till människors välbefinnande. Att bibehålla landskapets gröna infrastruktur är avgörande för att bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Vårdetrakter är utpekade landskapsavsnitt



Länsstyrelsen Östergötland

där det finns särskilt höga ekologiska bevarandevärden. Att ett område har pekats ut som en värde-trakt medför inte några formella krav på mark- och vattenanvändningen.

Skötsel:

- Ett miljöanpassat flöde med naturlig årssynamik behöver säkerställas i vattendraget för att möjliggöra att vattendragets naturliga processer ska kunna ske.
- Det vandringshinder som Flätens regleringsdamm utgör behöver åtgärdas så att det skapas fria vandringsvägar och möjliggörs uppströms och nedströms passage för vattendragets arter. Även vandrigen i sidled till närområden och svämplan är viktig.
- En ekologisk funktionell kantzonen intill vattendraget som skapar kontinuitet i hydrologin, luftfuktigheten och riklig substrattillgång behöver finnas. Kantzonen ska även förhindra läckage av näringsämnen, fungera som livsmiljö för arter och som spridningskorridor i landskapet. Vid all markanvändning, men framförallt skogsbruksåtgärder som är den dominerande markanvändningen kring Dammhulteån, behöver stor hänsyn tas till områdets naturvärden. Ung gran, och till en mindre del även tall, kan med fördel huggas bort från flera bestånd i Dammhulteåns naturvårdsavsättning för att på så vis gynna löv. I övrigt gynnas kantzonens naturvärden och funktion av att skogsbestånden genom naturliga processer och störningar får utveckla naturskogs-kvaliteter med gott om död ved och gamla träd.
- Rensning av diken i anslutning till Natura 2000-området bör i möjligaste mån undvikas, eller genomföras med skyddsåtgärder för att minimera tillförseln av sediment till vattensystemet inom området.
- På lämpliga sträckor i vattendraget skulle restaurerande åtgärder vara positivt att genomföra för att till exempel gynna stensimpa och flera arter med liknande krav. Det skulle exempelvis kunna vara åtgärder som restaurering av grus- och stenbottnar, där man tillför sten och grus till vattendraget där sådant material rensats bort.
- Bitvis finns det brist på död ved i Dammhulteån. På grund av naturlig tillförsel och den bäveraktivitet som finns i området kommer dock mängden död ved i vattnet att öka successivt och eventuellt kan det vara tillräckligt. Någon sträcka av ån kan dock gynnas av aktiv tillförsel av död ved. Den positiva störning som bävern bidrar med i form av exempelvis bäverdämmen bör i möjligaste mån tillåtas då det påskyndar återställandet av ån mot en mer naturlig morfologi. Bäverdämmen som medför oönskade översvämningar av omkringliggande mark eller utgör vandringshinder i vattendraget bör åtgärdas.
- Onaturliga strukturer inom svämplanet, exempelvis vallar med massor efter rensningar, bör i möjligaste mån avlägsnas för att återskapa vattendragets kontakt med svämplanet.
- De delar av vattendraget som är omgrävda skulle kunna gynnas av att aktivt återställas genom restaureringsåtgärder så att åfåran återfår sitt ursprungliga lopp. Kostnaden behöver dock vägas mot nyttan då vattendraget redan genom naturliga processer börjat återgå mot en mer naturlig morfologi.
- Översvämningsområden och våtmarker i anslutning till ån bör i möjligaste mån restaureras genom att anslutande diken och rätade tillflöden åtgärdas. Våtmarker som naturligt är öppna ska inte tillåtas växa

Länsstyrelsen Östergötland

igen vilket innebär att hydrologisk återställning kan behöva kompletteras med röjning av igenväxningsvegetation.

- Regelbundna inventeringar av arterna nissöga och stensimpa behöver genomföras då kunskapsunderlaget om arternas förekomst är bristfälligt och därmed bevarandetillståndet för arterna okänt.

### Uppföljning

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt bevarandetillstånd.

## 3260 – Mindre vattendrag

---

*Arealen 1,3 ha är fastställd i regeringsbeslut*

### Beskrivning

Dammhulteån rinner på en sträcka av 2,2 kilometer mellan sjöarna Fläten och Vibjörken nära gränsen till Södermanlands län. Hela ån liksom en kantzon om cirka 25 meter på vardera sida av ån ingår i Natura 2000-området. Avrinningsområdet är 45 kvadratkilometer stort och domineras av barrskogar och myrmarker. Naturen längs ån växlar från frodig ravinskog, öppna våtmarker och tallbevuxna mossar, till partier med svämlövskog rika på död ved och i de nedre delarna öppna mossar och kärr närmast utloppet i Vibjörken. Närmast ån dominerar al, björk, asp, gran och hägg som bildar en mestadels välskuggande kantzon.

Dammhulteån har en fallhöjd på 2,2 m och åns medelflöde uppgår till cirka 310 l/s vid åns utlopp i Vibjörken. Huvuddelen av tillrinningen till ån sker via Fläten som regleras genom den damm som ligger cirka 170 meter nedströms sjön. Dammvallen består av en kombinerad vägbro och dammvall som har ett utskov i form av en trälucka och är byggd i sten och betong. Vattnet leds fram under bron genom en betongkonstruktion med inbyggda rör. Dammen utgör ett definitivt vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer. Ytterligare cirka 300 meter nedströms finns en ålkista som dock inte bedöms utgöra ett vandringshinder.

Dammhulteån har ett delvis naturligt och ringlande lopp, men spår av uträtningar och rensningar kan skönjas på flera håll. Bredden är mestadels 3–5 meter och vattnet är lugnflytande till svagt strömmande med flera kortare strömsträckor. Botten domineras av sand och organiska sediment, medan grövre bottenmaterial främst finns i de strömmande partierna. Död ved är ställvis vanligt förekommande i ån där den omges av skogsmark men på många sträckor är tillgången på död ved i ån onaturligt låg. Vattenkvalitén i den uppströms belägna Fläten har analyserats vid ett 30-tal tillfällen sedan slutet av 1960-talet och framåt. Utifrån Naturvårdsverkets bedömningsgrunder (1999) kan vattnet karaktäriseras som måttligt färgat och mestadels svagt surt till nära neutralt med en god buffertkapacitet.

Vattenvegetationen domineras av gul näckros, ältranunkel, igelknopp, topplösa och rostnate, men även ålnate, svalting, vattenblink och hårslinga förekommer. Bottenfaunan har analyserats vid flera tillfällen och artsammansättningen har påvisat liten påverkan vad avser försurning och organiska föroreningar. Fynden har

### Länsstyrelsen Östergötland

dominerats av fjädermygglarver, nattsländorna husmasknattsländor (*Limnephilidae ssp*) och *Neureclipsis bimaculata*, fåborstmaskar (*Clitellata ssp*), ärtmusslor (*Sphaeridae ssp*) samt sötvattengråsuggor (*Asellidae ssp*). Dessutom påträffades den relativt ovanliga snäckan *gyraulus riparius*.

Bäcken fungerar som rastlokal för strömstare. Sträckan närmast nedströms Fläten är ofta vinteröppen och nyttjas då också som övervintringslokal.

Dammhulteån har elfiskats år 2020. Vid elfisket fångades abborre, bäcknejonöga, gärs, lake och signalkräfta. Den 26 maj 2021 samlade Länsstyrelsen in tre vattenprover från ån, dels strax uppströms respektive nedströms vandringshindret i västra delen av ån, dels ett stycke uppströms Vibjörken i öster. Centrum för genetisk identifiering (CGI) vid Naturhistoriska riksmuseet fick i uppdrag av Länsstyrelsen att analysera fiskfauna och kräftor i proverna med eDNA-teknik. Mört och abborre var vanligast i proverna men även förekomst av gädda, gös, sarv, sutare och storspigg kunde konstateras. I proverna fanns det inga spår av flodkräfta, men från ett prov hittades spår av signalkräfta.

Sträckan närmast nedströms Vibjörken har undersökts med avseende på fiskfaunan vid flera tillfällen. Fångsterna nedströms Vibjörken utgjordes i fallande ordning av stensimpa, abborre, gärs, lake (*Lota lota*, rödlistekategori NT), gädda, bäcknejonöga och benlöja. Vid en bottenfaunaprovtagning nära nedströms Vibjörken (år 1982) påträffades dessutom nissöga. Det är troligt att de flesta arterna som förekommer nedströms Vibjörken också finns inom Dammhulteån men fler uppföljande elfisken behövs för att förbättra kunskapen om områdets fiskfauna.

### Bevarandemål

Naturtypen ska ha en variation av lugnflytande och strömmande sträckor med naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik. Det ska finnas en variation av strand- och bottenmiljöer med potential för hög biologisk mångfald. Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer. Det ska finnas en ekologisk funktionell kantzoon intill vattendraget som skapar kontinuitet i hydrologin, luftfuktigheten och riklig substrattillgång. Naturliga översvämningzoner ska förekomma i anslutning till vattendraget och vattendraget ska över lag präglas av naturliga processer. Positiva störningar som bäverdämmen kan förekomma. Vattenkvaliteten ska vara god och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.

Fri konnektivitet (fria vandringsvägar och flöde) i vattendraget och mellan anslutande vattensystem ska finnas. Det ska finnas funktionella passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan. Artsammansättningen ska vara naturlig med livskraftiga bestånd av typiska och karaktäristiska arter som över tiden inte visar tecken på negativ påverkan. Arealen av naturtypen ska vara minst 1,3 hektar inom Natura 2000-området Dammhulteån.

### Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Natura 2000-området omfattar vattenförekomsten Dammhulteån (WA18604014).

Övergripande ekologisk status är klassificerad till måttlig baserat på fysisk påverkan i vattendraget. Konnektiviteten i vattenförekomsten klassas som dålig då Flätens regleringsdamm utgör ett definitivt vandringshinder i vattenförekomsten som bedöms påverka vandringsbenägna akvatiska och landlevande organismer. Hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd i vattendraget är inte klassade då det har saknats tillräckliga underlagsdata för att göra en bedömning. Biotopkartering av Dammhulteån har genomförts sedan klassningen gjordes. Resultat från biotopkarteringen visar att endast cirka 30 % av Dammhulteåns sträckning bedöms vara opåverkad av rensningar, omgrävningar och rätningar. Bevarandetillståndet för naturtypen

mindre vattendrag i Natura 2000-området Dammhulteån bedöms därför vara icke gynnsamt. I vattendraget finns vandringshinder vilket påverkar konnektiviteten negativt. Den omgrävning, rensning och rätning som genomförts i ån liksom i tillrinnande vattendrag har lett till en brist i strukturer och variation i vattendraget liksom påverkat kontakten med närmiljön och svämplanet negativt. Eftersom naturtypen är beroende av naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik för att uppnå gynnsam bevarandestatus är det troligt att den regleringen som genomförs vid dammen påverkar möjligheten till att uppnå gynnsamt bevarandetillstånd negativt.

## 7140 – Öppna mossar och kärr

---

Arealen 0,3 ha är inte fastställd i regeringsbeslut  
Naturtypen är inte utpekad tidigare

### Beskrivning

Längst i öster där Dammhulteån mynnar i Vibjörken omges ån av öppna våtmarker på bägge sidor av ån. Samma typ av våtmarksmiljöer omger troligen ån på fler platser inom Natura 2000-området. För att kvalitetssäkra arealen av habitatet krävs ytterligare fältbesök.

### Bevarandemål

Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska kunna variera naturligt och vara hög under större delen av året. Våtmarken finns i anslutning till och står i nära förbindelse med omgivande sjöar och vattendrag. Området ska vara öppet utan indikation på att det sker igenväxning av vass, buskar eller träd eller annan vegetation med krontäckning på 0–30 %. Typiska och karaktäristiska arter ska kunna fortleva långsiktigt i området och det ska finnas en art- och individrik förekomst av dessa arter inom följande grupper: kärlväxter (till exempel starr, skvattram och tranbär) och mossor. Arealen av öppna mossar och kärr (7140) ska vara minst 0,3 hektar i Dammhulteåns Natura 2000-område.

### Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i Dammhulteåns Natura 2000-område är för närvarande okänt. Ån är omgrävd på sträckan genom våtmarken vilket troligen påverkat naturtypen negativt. Åfåran har dock genom naturliga processer börjat återgå till ett mer naturligt tillstånd med en mer naturlig översvämningssfrekvens av omgivande mark. Det är oklart hur regleringen vid Flätens regelringdamm påverkar habitatet. För att gynnsamt bevarandetillstånd ska kunna nås behövs en naturlig vattenregim i anslutande vattendrag och sjöar.

## 1149 – Nissöga, *Cobitis taenia*

---

Arten är fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Nissöga är en relativt liten, cirka 10 centimeter lång, långsträckt slingrande fisk med rader av svarta fläckar längs sidan. Munnen är liten, nedåtriktad och kantad av tre par skäggtömmar.

Nissöga förekommer såväl i sjöar som i lugna partier av vattendrag. Dagtillbringar arten nedgrävd och förekomsterna är därför helt beroende av förekomsten av syrerika finsedimentära eller organiska bottenar. Områden med syrefria förhållanden eller riklig metangasbildning undviks. Nissöga förefaller inte vara särskilt

#### Länsstyrelsen Östergötland

kräsen när det gäller typen av bottensubstrat; arten kan hittas på rena sandbottnar, mjuka lerbottnar, lergyttja, kalkgyttja och organiska bottnar. Mindre exemplar hittas företrädesvis i lösa och mycket finkorniga bottnar, medan större exemplar kan hittas i fastare sandbottnar. Nissöga gräver ned sig i bottnen genom att snabbt slingra sig med kroppen när den ligger på bottnen. Förmodligen betingas skillnaden i substratval mellan stora och små exemplar av förmågan att flytta sedimentet.

Under större delen av sommarhalvåret hittar man arten nära stranden, från någon decimeter till någon eller några få meters djup. Undersökningar i England har visat att arten söker sig ut på djupare vatten under vinterhalvåret, om detta gäller även under svenska förhållanden är okänt men mycket troligt. Påfallande ofta hittar man arten i anslutning till gles växtlighet förmodligen för att det är där man hittar de optimala bottenförhållandena.

Leken sker under försommaren (maj–juni) i anslutning till tät undervattensväxtlighet. Från Tyskland finns beskrivet hur lekfisken söker upp områden med tjocka mattor av t.ex. slingor, eller länkar. I många fall innebär det att de söker sig till lite mer exponerade strandpartier eller strömmande vattendragssträckor.

Nissöga är nattaktiv och kan nattetid ses helt öppet när den rör sig strax över bottnen. Arten lever på små bottendjur, alger och eventuellt till viss del av finkornig detritus (dött organiskt material från växter och djur).

Det är oklart i vilken omfattning nissöga förekommer i Dammhulteån.

#### Bevarandemål

En livskraftig population av nissöga med god reproduktion ska förekomma inom Natura 2000-området vilket förutsätter att bevarandemålen för naturtypen mindre vattendrag (3260) uppfylls. Vattendraget ska ha naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik. Det ska finnas lek- och uppväxtområden som är naturliga eller naturliknande med avseende på rensning och som innehåller naturliga strukturer. Fria vandringsvägar i vattendraget och mellan anslutande vattensystem ska finnas. Det ska finnas funktionella passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan.

#### Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten nissöga inom Natura 2000-området Dammhulteån bedöms som okänt, då kunskapsunderlaget om artens förekomst inom området i dagsläget är bristfälligt. Arten har endast påträffats nedströms sjön Vibjörken. Lämpliga miljöer för nissöga behöver identifieras och bevaras för att möjliggöra för att arten ska kunna få en livskraftig population, och därmed ett gynnsamt bevarandetillstånd.

## 1163 – Stensimpa, *Cottus gobio*

---

*Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut*

#### Beskrivning

Stensimpan är en liten söt- och brackvattenlevande fisk, i regel inte mer än 10 centimeter lång. Arten föredrar åar med sträckor med svagt strömmande vatten som har steniga bottnar. Den lever gömd bland stenar och är nattaktiv. Födan utgörs mestadels av insektslarver och kräftdjur. Under leken bygger hanen en grotta dit honor lockas och lägger ägg, som sedan vaktas av hanen.

Det är oklart i vilken omfattning stensimpa förekommer i Dammhulteån.

### Bevarandemål

En livskraftig population av stensimpa med god reproduktion ska förekomma inom Natura 2000-området vilket förutsätter att bevarandemålen för naturtypen mindre vattendrag (3260) uppfylls. Vattendraget ska ha naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik. Det ska finnas lek- och uppväxtområden som är naturliga eller naturliknande med avseende på rensning och som innehåller naturliga strukturer. Fria vandringsvägar i vattendraget och mellan anslutande vattensystem ska finnas. Det ska finnas funktionella passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan.

### Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten stensimpa inom Natura 2000-området Dammhulteån bedöms som okänt, då kunskapsunderlaget om artens förekomst inom området i dagsläget är bristfälligt. Arten har endast påträffats nedströms sjön Vibjörken.



## Fördjupad beskrivning av de bevarandemål som berörs av vattenkraft

Tabellerna nedan innehåller en fördjupad beskrivning av bevarandemål för de utpekade naturtyperna och arterna inom Natura 2000-området Dammhulteån som bedömts ha en koppling till vattenkraft. Den fördjupade beskrivningen har utgått från termer som relaterar till vattenförvaltningen.

	<i>Bevarandemål</i>	<i>Fördjupad beskrivning</i>
<i>Naturtyp 3260 (Mindre vattendrag)</i>	Naturtypen ska ha en variation av lugnflytande och strömmande sträckor med naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik.	Följande parametrar knutna till hydrologisk regim ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som motsvarande lägst god status (HVMFS 2019:25) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Volymsavvikelse i vattendrag</li> <li>• Avvikelse i flödets förändringstakt</li> </ul> Vilket innebär en naturlig årsdynamik med låga flöden i vattendraget under torrperioder och höga flöden under perioder med mycket nederbörd eller snösmältning. Samt att kritiska lågflöden som riskerar att påverka artsammansättningen negativt inte förekommer som följd av vattenreglering.
	Det ska finnas en variation av strand- och bottenmiljöer med potential för hög biologisk mångfald. Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer.	Följande parametrar knutna till morfologi ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vattendragsfårans bottensubstrat</li> <li>• Död ved i vattendrag</li> <li>• Strukturer i vattendraget</li> <li>• Vattendragsfårans form</li> <li>• Vattendragsfårans kanter</li> </ul> Vilket innebär att mer än 85 % av vattendragsfåran ska vara opåverkad av rensning med ett naturligt bottensubstrat av sandbottnar och torvmark med inslag av kortare sträckor med grus och sten, och en naturlig variation av ström-, djup- och breddförhållanden. Grov död ved ska förekomma med minst 20 stammar per hundra meter i ån där den omges av skogsmark. Hit räknas vedbitar som är minst 1 meter långa och 0,1 meter i diameter grova.
	Det ska finnas en ekologisk funktionell kantzon intill vattendraget som skapar kontinuitet i hydrologin, luftfuktigheten och riklig substrattillgång. Naturliga översvämningszoner ska förekomma i anslutning till vattendraget och vattendraget ska över lag präglas av naturliga processer. Positiva störningar som bäverdämmen kan förekomma.	Följande parametrar knutna till morfologi ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vattendragsfårans form</li> <li>• Vattendragsfårans kanter</li> <li>• Vattendragets närområde</li> <li>• Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag</li> </ul> Vilket innebär att mer än 85 % av vattendragets närområde, kanter och svämplan ska vara opåverkat av anlagda strukturer som diken och rensvallar. Samt att närområdets skogsmark där vattendraget omges av sådan lämnas för att kunna bidra med skugga och tillförsel av död ved. Bäverdammar får förekomma för att bidra till tillförsel av död ved och snabbare återhämtning av vattendragets morfologi från tidigare rätningar och rensningar.

## Länsstyrelsen Östergötland

	<p>Fri konnektivitet (fria vandringsvägar och flöde) i vattendraget och mellan anslutande vattensystem ska finnas. Det ska finnas funktionella passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan.</p>	<p>Upp- och nedströms konnektivitet ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär att vandringsbenägna svagsimmande fiskarter ska kunna röra sig obehindrat förbi artificiella vandringshinder till angränsande sjö- och vattendragmiljöer i vattensystemet. Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag ska enligt Länsstyrelsen bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär aktiva svämplan och översvämningsytor på mer än 85% av sträckan.</p>
	<p>Artsammansättningen ska vara naturlig med livskraftiga bestånd av typiska och karaktäristiska arter som över tiden inte visar tecken på negativ påverkan.</p>	<p>Artsammansättningen ska inte påverkas av bristande konnektivitet. Fragmentering av vattendraget kan påverka artsammansättningen och arternas förmåga att leva kvar i livskraftiga bestånd.</p>
	<p>Arealen av naturtypen ska vara minst 1,3 hektar inom Natura 2000-området Dammhulteån.</p>	<p>Arealen riskerar att minska vid ytterligare reglering av dammanläggningen eftersom det leder till flödesförändringar. Det är viktigt att den hydrologiska regimen återspeglas av en naturlig årscykel med låga flöden i vattendraget under torrperioder och höga flöden under perioder med mycket nederbörd eller snösmältning. Samt att kritiska lågflöden som riskerar att påverka artsammansättningen negativt inte förekommer som följd av vattenreglering.</p>

	<i>Bevarandemål</i>	<i>Fördjupad beskrivning</i>
<i>Naturtyp 7140 (Öppna mossar och kärr)</i>	Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och grundvattenytan ska kunna variera naturligt och vara hög under större delen av året.	Konnektivitet i sidled till vattendrag och sjöar ska enligt Länsstyrelsen bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär aktiva översvämningssytor på mer än 85% av sträckan. Våtmarkens hydrologi ska vara opåverkad av anlagda strukturer som diken och rensvallar.
	Våtmarken finns i anslutning till och står i nära förbindelse med omgivande sjöar och vattendrag.	Konnektivitet i sidled till vattendrag och sjöar ska enligt Länsstyrelsen bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär aktiva översvämningssytor på mer än 85% av sträckan.
	Området ska vara öppet, utan indikation på att det sker igenväxning av vass, buskar eller träd eller annan vegetation, med krontäckning på 0–30 %.	
	Typiska och karaktäristiska arter ska kunna fortleva långsiktigt i området och det ska finnas en art- och individrik förekomst av dessa arter inom följande grupper: kärlväxter (till exempel starr, skvattram och tranbär) och mossor	Artsammansättningen ska inte påverkas av igenväxning som en följd av mänskliga förändringar av hydromorfologin.
	Arealen av öppna mossar och kärr (7140) ska vara minst 0,3 hektar i Dammhulteåns Natura 2000-område.	Arealen riskerar att minska vid ytterligare reglering av dammanläggningen eftersom det leder till flödesförändringar. Det är viktigt att den hydrologiska regimen återspeglas av en naturlig årscykel med låga flöden i vattendraget under torrperioder och höga flöden under perioder med mycket nederbörd eller snösmältning. Samt att kritiska lågflöden som riskerar att påverka artsammansättningen negativt inte förekommer som följd av vattenreglering.

	<i>Bevarandemål</i>	<i>Fördjupad beskrivning</i>
<i>Art 1163 (Stensimpa)</i>	En livskraftig population av stensimpa med god reproduktion ska förekomma inom Natura 2000-området vilket förutsätter att bevarandemålen för naturtypen mindre vattendrag (3260) uppfylls.	Lämpliga miljöer för stensimpa behöver identifieras och bevaras inom Natura 2000-området för att möjliggöra för att arten ska kunna få en livskraftig population och därmed också ett gynnsamt bevarandetilstånd. Vattendragssträckor med svagt strömmande vatten och steniga bottenar är särskilt viktiga för arten.
	Vattendraget ska ha naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik.	Följande parametrar knutna till hydrologisk regim ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som motsvarande lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Volymsavvikelse i vattendrag</li> <li>• Avvikelse i flödets förändringstakt</li> </ul> Vilket innebär en naturlig årsdynamik med låga flöden i vattendraget under torrperioder och höga flöden under perioder med mycket nederbörd eller snösmältning. Samt att kritiska lågflöden som riskerar att påverka artsammansättningen negativt inte förekommer som följd av vattenreglering.
	Det ska finnas lek- och uppväxtområden som är naturliga eller naturliknande med avseende på rensning och som innehåller naturliga strukturer.	Följande parametrar knutna till morfologi ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vattendragsfårans bottenstrat</li> <li>• Död ved i vattendrag</li> <li>• Strukturer i vattendraget</li> <li>• Vattendragsfårans form</li> <li>• Vattendragsfårans kanter</li> </ul> Vilket innebär att mer än 85 % av vattendragsfåran ska vara opåverkad av rensning med ett naturligt bottenstrat av sandbottenar och torvmark med inslag av kortare sträckor med grus och sten, och en naturlig variation av ström-, djup- och breddförhållanden. Grov död ved ska förekomma med minst 20 stammar per hundra meter i ån där den omges av skogsmark. Hit räknas vedbitar som är minst 1 meter långa och 0,1 meter i diameter grova.
	Fria vandringsvägar i vattendraget och mellan anslutande vattensystem ska finnas. Det ska finnas funktionella passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan.	Upp- och nedströms konnektivitet ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär att vandringsbenägna svagsimmande fiskarter ska kunna röra sig obehindrat förbi artificiella vandringshinder till angränsande sjö- och vattendragsmiljöer i vattensystemet. Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag ska enligt Länsstyrelsen bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär aktiva svämplan och översvämningsytor på mer än 85% av sträckan.

	<i>Bevarandemål</i>	<i>Fördjupad beskrivning</i>
<i>Art 1149 (Nissöga)</i>	En livskraftig population av nissöga med god reproduktion ska förekomma inom Natura 2000-området vilket förutsätter att bevarandemålen för naturtypen mindre vattendrag (3260) uppfylls.	Lämpliga miljöer för nissöga behöver identifieras och bevaras inom Natura 2000-området för att möjliggöra för att arten ska kunna få en livskraftig population och därmed också ett gynnsamt bevarandestånd. Vattendragssträckor med klart och kyligt vatten samt mjukbottnar är särskilt viktiga för arten.
	Vattendraget ska ha naturliga variationer i vattenstånd och naturlig flödesdynamik.	Följande parametrar knutna till hydrologisk regim ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som motsvarande lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). <ul style="list-style-type: none"><li>• Volymsavvikelse i vattendrag</li><li>• Avvikelse i flödets förändringstakt</li></ul> Vilket innebär en naturlig årsdynamik med låga flöden i vattendraget under torrperioder och höga flöden under perioder med mycket nederbörd eller snösmältning. Samt att kritiska lågflöden som riskerar att påverka artsammansättningen negativt inte förekommer som följd av vattenreglering.
	Det ska finnas lek- och uppväxtområden som är naturliga eller naturliknande med avseende på rensning och som innehåller naturliga strukturer.	Följande parametrar knutna till morfologi ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25) <ul style="list-style-type: none"><li>• Vattendragsfårans bottensubstrat</li><li>• Död ved i vattendrag</li><li>• Strukturer i vattendraget</li><li>• Vattendragsfårans form</li><li>• Vattendragsfårans kanter</li></ul> Vilket innebär att mer än 85 % av vattendragsfåran ska vara opåverkad av rensning med ett naturligt bottensubstrat av sandbottnar och torvmark med inslag av kortare sträckor med grus och sten, och en naturlig variation av ström-, djup- och breddförhållanden. Grov död ved ska förekomma med minst 20 stammar per hundra meter i ån där den omges av skogsmark. Hit räknas vedbitar som är minst 1 meter långa och 0,1 meter i diameter grova.
	Fria vandringsvägar i vattendraget och mellan anslutande vattensystem ska finnas. Det ska finnas funktionella passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan.	Upp- och nedströms konnektivitet ska enligt Länsstyrelsens bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär att vandringsbenägna svagsimmande fiskarter ska kunna röra sig obehindrat förbi artificiella vandringshinder till angränsande sjö- och vattendragsmiljöer i vattensystemet. Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag ska enligt Länsstyrelsen bedömning uppnå som lägst motsvarande god status (HVMFS 2019:25). Vilket innebär aktiva svämplan och översvämningssytor på mer än 85% av sträckan.

## Kartor

---

Kartor som visar områdets läge, yttergränser, naturtypernas utbredning, samt äldre ekonomiska kartor finns sist i planen.

## Dokumentation

---

### *Webbsidor/databaser:*

Biotopkarteringsdatabasen, 2021. Uppgifter om Dammhulteån, <https://biotopkartering.lansstyrelsen.se>  
Norrköpings kommuns naturvårdsprogram, 2021. Naturvärdesobjekt Övre Dammhulteån OmrådesID:2238.  
VISS, 2021. Vatteninformationssystem Sverige, Dammhulteån,  
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA18604014>

### *Dokument:*

Bevarandeplan för Dammhulteån Natura 2000-område, fastställd 2016-12-19.  
Gustavsson, Peter 2006, Biotopkartering av åtta vattendrag inom Östergötlands läns basinventering år 2006.  
Havs- och vattenmyndigheten, 2017. Sötvattenanknutna Natura 2000-värdens känslighet för hydromorfologisk påverkan. Rapport 2017:15.  
Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).  
Länsstyrelsen 2021, Sjön Flätens regleringsdamm Kulturhistorisk utredning 2021.  
Naturhistoriska riksmuseet, Centrum för genetisk identifiering. eDNA detektion av fisk från vattendrag i Östergötland - del I. Diarienummer NRM 4.1-546-2021, 20211230.  
Naturvårdsverkets vägledningsdokument för habitat och ArtDatabankens vägledningar för arter.  
Länsstyrelsen, 2017. Minnesanteckning från inventering av skogsmiljöer kring Dammhulteån, 170519. Arbetsmaterial.




## Topografisk karta



©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 3 6 12 18  
Kilometers

 Natura 2000-området


Översigtskartan visar att Dammhulteåns Natura 2000-område ligger norr om Norrköping precis på gränsen till Södermanlands län.

## Ekonomisk karta



©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

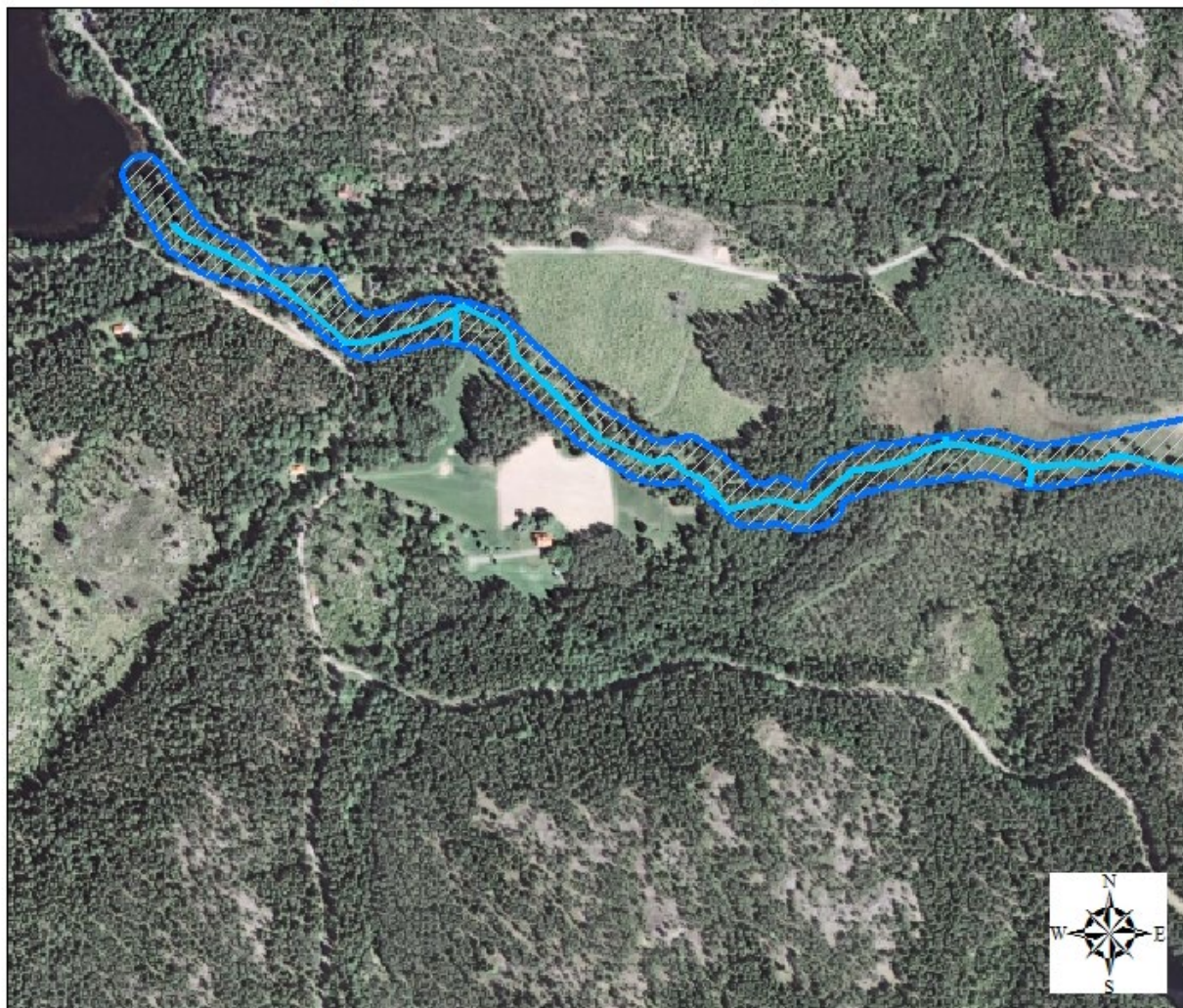
0 0,25 0,5 1 1,5  
Kilometers

 Natura 2000-området

Fastighetskartan visar yttergränserna på Natura 2000-området.







## Natura 2000-områdets avgränsningar och N2000-naturtypernas utbredning



©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

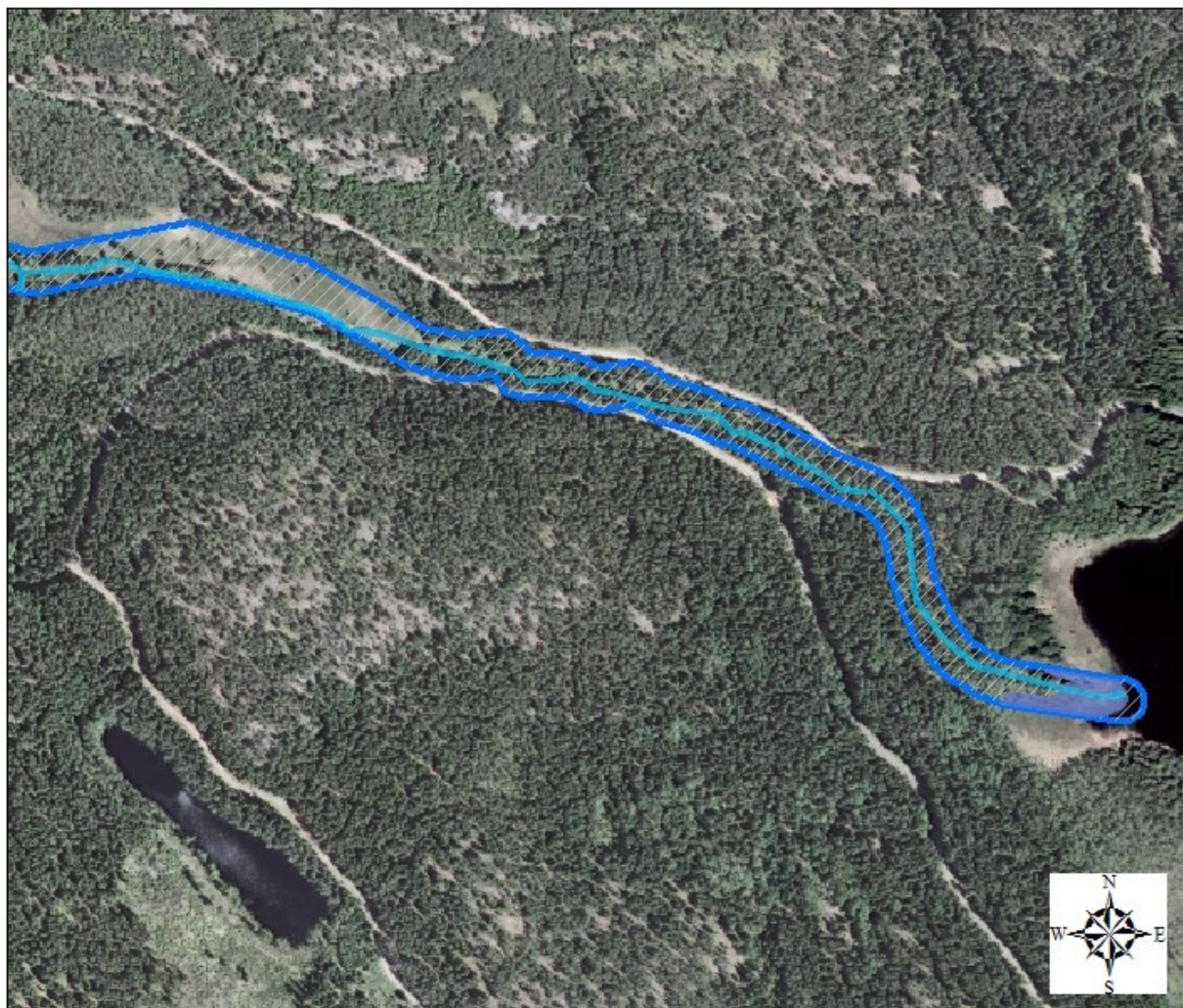
0 125 250 500 Meters

	Natura 2000-området	
	3260 Mindre vattendrag	1,3 ha
	7140 Öppna mossar och kärr	0,2 ha
	Annan naturtyp	

Flygbilden visar naturtyperna i områdets västra del.



## Natura 2000-områdets avgränsningar och N2000-naturtypernas utbredning



©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 125 250 500  
Meters

	Natura 2000-området	
	3260 Mindre vattendrag	1,3 ha
	7140 Öppna mossar och kärr	0,2 ha
	Annan naturtyp	

Flygbilden visar naturtyperna i områdets östra del.



## Ekonomisk karta från 30- och 40-talet



©Naturårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

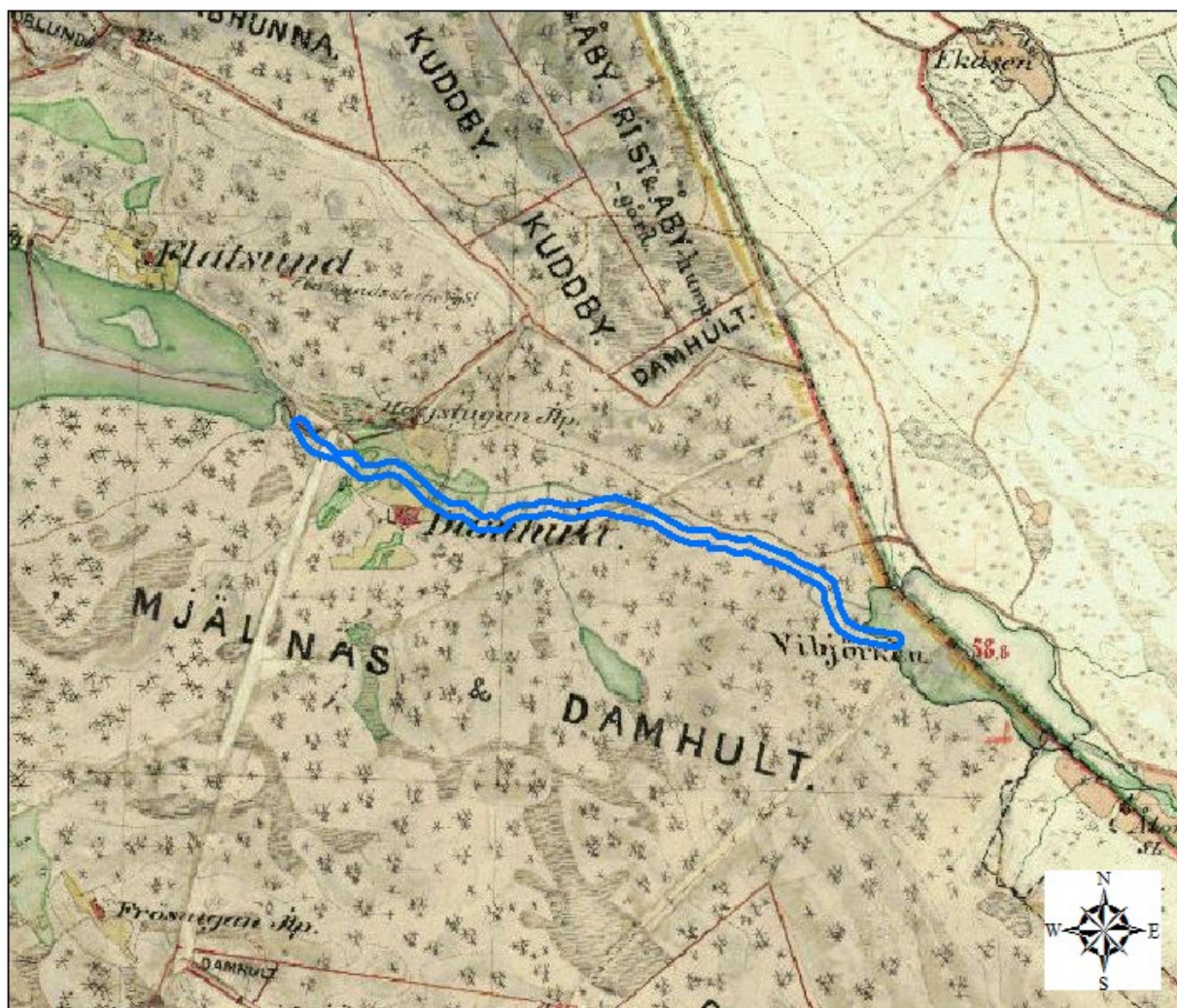
0 0,25 0,5 1 1,5  
Kilometers

 Natura 2000-området

Den ekonomiska kartan från 30- och 40-talet visar att delar runt området varit uppodlat.



## Häradscharta



©Naturårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 0,25 0,5 1 1,5  
Kilometers

 Natura 2000-området

Häradschartan, från slutet av 1800-talet, visar att de störta delarna runt området varit blandskog en längre tid.